

Ex 5,1-23 Mojžíš s Áronem jednají s faraónem

Ex 7, 8-12 Znamení vítězství nad Egyptem

Mk 8, 11-13

Mojžíš se svým bratrem Áronem opakovaně žádali faraóna, aby propustil izraelský lid. Egyptský král ale rozhodně odmítá splnit jejich přání. Izraelci poznají, že svobodu nemohou očekávat od mocného vladaře, tu jim může dát jedině Hospodin.

Mojžíš s Áronem zdůvodňují svůj požadavek slovy: „Chceme přinést oběť Hospodinu, aby nás nenapadl morem nebo mečem.“ Popisují Hospodina jako božstvo, které vyžaduje od svých vyznavačů, aby mu přinášeli oběti, jinak budou přísně ztrestáni. Nic takového ale Hospodin Mojžíšovi neříká. To přece o pohanských bozích se věřilo, že se dají ovlivnit přinášením obětí. Tak Mojžíš zřejmě úmyslně líčí Hospodina slovy, která jsou blízká pohanskému světu. Chce dodat váhu své žádosti o odchod. A chce ukázat, že Hospodinova moc sahá až do Egypta. I zde mu Izraelci podléhají.

Faraó byl totalitní despota, který si činil bezvýhradný nárok na životy svých poddaných a tím spíše na životy cizího lidu, jakým byl v Egyptě Izrael. Egyptané ve faraónovi uctívali vtělené božstvo. Ctít bylo tedy nutné jen jeho a bohy, které on uctívá. Hlásit se k Hospodinu, kterého faraón „nezná“ je nezákonné a chtít cokoli dělat v Hospodinově jménu je vzpoura. Víra v Hospodina je pro faraóna zcela zbytečnou záležitostí, zdrojem neposlušnosti a důvodem malého výkonu v práci. Proto Izraelce ještě více zotročí, ještě více jim přidá práci.

Úkol požadovaný po Izraelcích byl tvrdý. Cihly se vyráběly tak, že se nohama nebo rukama hnětla hlína s řezanou slámou. To se pak dalo do forem a hotové kusy se sušily na žhavém slunci. Dosud se Izraelci nemuseli starat o dodávku slámy. Nyní si museli shánět slámu sami – vytrhávat zbytky slámy na strništích.

Je pozoruhodné, že v této těžké situaci, nejednají s faraónem Mojžíš a Áron, ale sami izraelští předáci. Možná se domnívali, že pokud jde o úlevu v práci, bude faraón více přístupný k jednání právě přímo s pracujícími Izraelci. Rozhovor předáků s Mojžíšem a Áronem po audienci u faraóna také ukazuje, že jim lid přestal důvěřovat. Mojžíš byl zmatený, ve svém zoufalství se obracel k Hospodinu a ten ho znovu ujistil o vyvedení Izraelců z Egypta.

Vyprávění o znamení s holí nám zní nezvykle a pohádkově. Mluvílo však velmi zřetelně v egyptském prostředí, které si libovalo v podobných příbězích.

Na hoře Choréb svěřil Hospodin Mojžíšovi znamení, které mělo potvrdit jeho vysvoboditelské poslání pro izraelský lid. Mojžíšova hůl se proměnila v hada. Také nyní mají Mojžíš a Áron dosvědčit své poslání mimořádným úkazem. Tentokrát je to však Áronova hůl a hůl se mění v draka. Drak – v Bibli jde o mýtického netvora, který představuje všechny protibožské mocnosti, a tedy přímo i Egypt. Drak známý v příbězích starého Předního Orientu představoval chaos, démonickou mocnost a stal se později u židů obrazem pro satana. Proměnění hole v draka mělo tedy ukázat, že Hospodin je svrchovaným pánem nade všemi satanskými mocnostmi, a že jeho moc platí i nad Egyptem. Zničení draků – holí- symbolů moci pohanských kněží, dokazuje převahu služebníků Hospodinových a Hospodina samotného.

Motiv boje s drakem se vyskytuje zvláště ve staroorientálních bájích o stvoření. Tak i tady v tomto příběhu můžeme vidět zvěst o Hospodinově stvořitelství moci. Hospodin skrze Mojžíše a Árona vytváří pro svůj lid podmínky nového života. Ať se faraón zatvrdí jakkoli, Hospodin je ten jediný pravý Bůh a v jeho režii se budou odehrávat další události.

/19. 7.2020 sepsáno z výkladu knihy Exodus, Kalich – Praha 1975/